

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΣΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 1978

ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Ἡ Ἔκθεση αὐτὴ καταρτίζεται ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτο στὸ τέλος κάθε τριμήνου. Σκοπὸ ἔχει τὴν ἐνημέρωση τῶν μελῶν καὶ συνεργατῶν τοῦ ἐπὶ τῆς πορείας τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδίως τῶν μεγεθῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνδέονται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὴ δραστηριότητα στὸ βιομηχανικὸ τομέα.

Ἡ ἔκθεση ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀνάλυση καὶ ἀξιολόγηση τῶν πληροφοριῶν γιὰ τὶς τρέχουσες ἐξελίξεις περιλαμβάνει ἐπίσης τὶς ἐκτιμήσεις καὶ προβλέψεις τοῦ Ἰνστιτούτου σχετικὰ μὲ τὴν πορεία τῶν βασικῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν στὸ τρίμηνο ποὺ ἀκολουθεῖ.

Οἱ πηγές ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀντλοῦνται τὰ στοιχεῖα στὰ ὁποῖα βασίζεται ἡ Ἔκθεση εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλλάδος, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων, τὸ Ἴδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἄλλοι ὀργανισμοί. Ἀπὸ τὸ ΙΟΒΕ χρησιμοποιοῦνται ἡ μηνιαία Ἔρευνα Οἰκονομικῆς Συγκυρίας καθὼς καὶ οἱ δείκτες ἀποδοτικότητος τῆς ἑλληνικῆς Βιομηχανίας ποὺ καταρτίζει τὸ Ἰνστιτοῦτο.

I. Ζήτηση

Στὴ διάρκεια τοῦ τρίτου τριμήνου τοῦ 1978, ἡ συνολικὴ ζήτηση παρέμεινε ἐλαφρὰ ἀνοδική, ἐπηρεαζόμενη κυρίως ἀπὸ ἐγχώριους παράγοντες, ἐνῶ συνεχίσθηκε ἡ χαλαρότητα στὶς ἐξαγωγές.

Ἐξάλλου, ἡ κατάσταση στὸν τομέα τῶν ἐπενδύσεων δὲν φαίνεται ὅτι παρουσίασε ἀξιόλογη μεταβολὴ καθὼς ὁ κύριος προωθητικὸς συντελεστὴς ἦταν ἀκόμη ἡ ἄνοδος τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος.

1. ΕΓΧΩΡΙΑ ΖΗΤΗΣΗ. Ἡ συνεχιζομένη σχετικὰ ταχεία ἄνοδος τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν σαφῶς βραδύτερη πορεία τῶν τιμῶν,

συνετέλεσε στη διεύρυνση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, με συνέπεια την άνοδο της ιδιωτικής καταναλωτικής ζητήσεως.

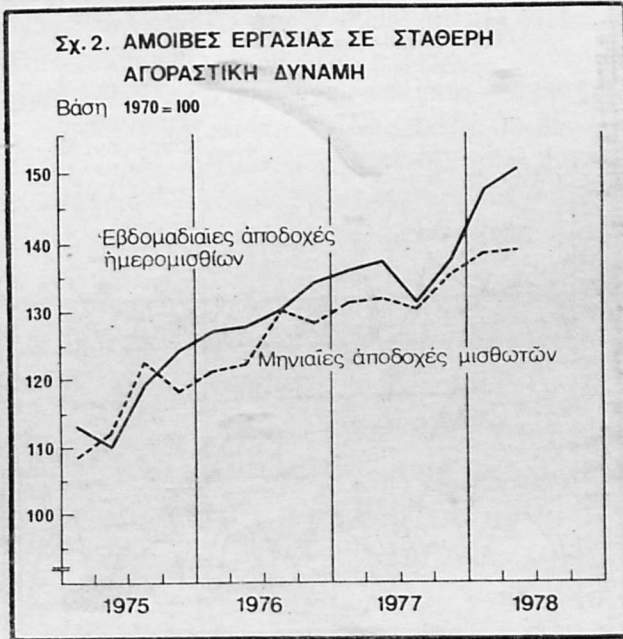
Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., Έπεξεργασία στοιχείων : Ι.Ο.Β.Ε.

Ένδεικτικές για την πορεία των εισοδημάτων είναι οι εξελίξεις των άμοιβων στη βιομηχανία. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα μέχρι στιγμής στοιχεία, στο β' τρίμηνο του έτους οι μέσες μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων έφθασαν τις 19.704 δρχ., αυξήθηκαν δηλαδή, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 1977, κατά 19,1%, ήτοι ελαφρώς βραδύτερα από πέρυσι. Ένώ όμως οι άμοιβές των υπαλλήλων εμφανίζουν σχετική μετριοπάθεια, η άνοδική πορεία των εβδομαδιαίων αποδοχών των ήμερομισθίων έργατων υπήρξε επιταχυνόμενη. Ο ετήσιος ρυθμός άνοδου από 23,5% το πρώτο τρίμηνο, ανήλθε σε 24,3% το δεύτερο τρίμηνο του 1978. Οι ρυθμοί αυτοί παρουσιάζονται σημαντικά υψηλότεροι από τα αντίστοιχα ποσοστά, 18,5% και 20,5% που είχαν σημειωθεί στο πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Η επιτάχυνση οφείλεται βασικά στην αύξηση των κατωτάτων ήμερομισθίων, καθώς και στην εξομοίωση άνδρικού - γυναικείου ήμερομισθίου. Υπολογίζεται ότι μετά τις ρυθμίσεις αυτές έχει περιορισθεί σημαντικά η διασπορά των ήμερομισθίων γύρω από τον μέσο όρο, με αποτέλεσμα οι μεταβολές στα κατώτατα όρια να είναι καθοριστικές για την πορεία του μέσου μισθοῦ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις άμοιβές των γυναικῶν.

Με τα δεδομένα αυτά, η πορεία των πραγματικῶν - αποπληθωρισμένων άμοιβῶν στη βιομηχανία εμφανίζεται ως ακόλουθος.

Η βελτίωση των πραγματικῶν αποδοχῶν των υπαλλήλων ήταν, το β' τρίμηνο του 1978, σαφῶς βραδύτερη από την αντίστοιχη του προηγούμενου έτους (5,2%

έναντι 7,6%). Αντίθετα η ετήσια άνοδος των πραγματικών άποδοχών των εργατών παρουσίασε σημαντική επιτάχυνση από 7,7% τὸ β' τρίμηνο τοῦ 1977, σὲ 9,8% τὸ β' τρίμηνο τοῦ τρέχοντος ἔτους.

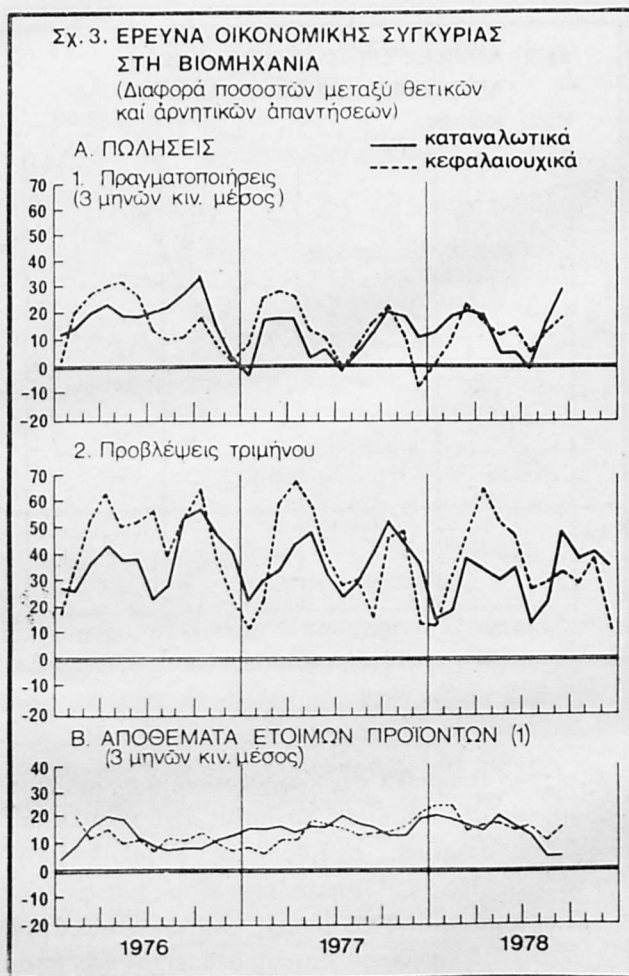
Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., Έπεξεργασία στοιχείων : Ι.Ο.Β.Ε.

Οι εξελίξεις αυτές, αν θεωρηθεί ότι εκφράζουν μία γενικότερη τάση εισοδηματικής ανακατανομής μεταξύ μεριδίων εργασίας και κεφαλαίου, υποδηλώνουν επίσης και πιθανές διαφοροποιήσεις στη δομή της καταναλωτικής ζήτησεως. Η σχετική υστέρηση στην άνοδο των υψηλότερων εισοδημάτων θα πρέπει να επηρέασε τη ζήτηση για όρισμένα, διαρκή κυρίως καταναλωτικά αγαθά. Παράλληλα, οι σημαντικές βελτιώσεις στα κατώτερα εισοδήματα, είχαν σαν αποτέλεσμα την τόνωση της ζήτησεως για τα κατ' έξοχην καταναλωτικά αγαθά. Αυτά με την προϋπόθεση ότι στην ίδια περίοδο η ροπή προς αποταμίευση παρέμεινε αμετάβλητη, όπως φαίνεται ότι συνέβη.

Τους υπόλοιπους μήνες, η άνοδος των πραγματικών εισοδημάτων θα πρέπει να έχει επιβραδυνθεί. Υπολογίζεται ότι αφενός μεν η επίδραση των αυξήσεων των κατωτάτων όριων θα αποδυναμωθεί, ενώ ταυτόχρονα όπως προκύπτει από τις έως τώρα συλλογικές συμβάσεις οι επιμέρους ρυθμίσεις δεν ξεπέρασαν το 15%.

Ένδείξεις για την πορεία της εσωτερικής καταναλωτικής ζήτησεως παρέχουν οι εξελίξεις της αξίας των λιανικών πωλήσεων σε σταθερές τιμές. Όπως προκύπτει από τη μελέτη του σχετικού δείκτη, τὸ ὄκταμηνο Ἰανουαρίου - Αὐγούστου,

για τὸ ὁποῖο ὑπάρχουν στοιχεῖα, ἡ ἀξία τῶν λιανικῶν πωλήσεων, σὲ σταθερὲς τιμές, ἀξήθησε κατὰ 3,2%, σημαντικὰ δηλαδή βραδύτερα ἀπ' ὅτι τὴν ἀντίστοιχη περυσινὴ περίοδο τοῦ 1977, ὅταν ὁ ρυθμὸς ἀνόδου εἶχε φθάσει τὸ 5,5. Ἡ ὑποχώ-

1) Διαφορὰ μεταξύ τῶν ποσοστῶν τῶν ἀπαντήσεων «Ἀνώτερα τοῦ κανονικοῦ» (+) καὶ «Κατώτερα τοῦ κανονικοῦ».

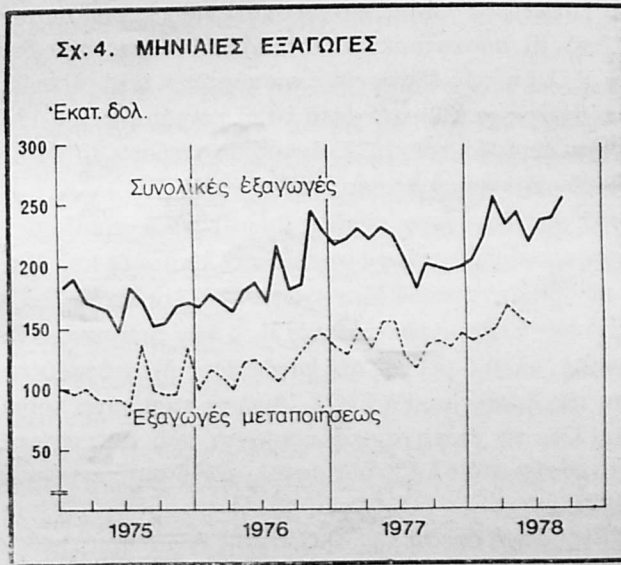
Πηγή: Ι.Ο.Β.Ε. Μηνιαία Ἐρευνα Οἰκονομικῆς Συγκυρίας.

ρηση αὐτὴ ἀποδίδεται στις σοβαρὲς ἐπιβραδύνσεις ποὺ παρουσίασε ἡ ἄνοδος τοῦ δείκτη τὸν Ἰούνιο καὶ τὸν Ἰούλιο. Ἐπιβραδύνσεις ποὺ τὸν Αὐγούστο μετετρέπησαν σὲ καθαρὴ μείωση τῆς τάξεως τοῦ 0,7%, σὲ σύγκριση μὲ τὸ ἀντίστοιχο ἐπίπεδο τοῦ Αὐγούστου 1977.

Ἀπὸ τὰ παραπάνω στοιχεῖα προκύπτει, ὅτι ἡ ἄνοδος τῆς καταναλωτικῆς

ζητήσεως ανέκοψη κάπως μετά τους θερινούς μήνες. Βεβαίως ο δείκτης αξίας λιανικών πωλήσεων σε σταθερές τιμές δεν εκφράζει με ακρίβεια τις μεταβολές του όγκου των πωλήσεων, δεδομένου ότι υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις τιμές των προϊόντων που τον συνθέτουν. Ωστόσο, θα πρέπει να υποθέσουμε ότι η κατεύθυνση προς την οποία πράγματι κινήθηκε η ζήτηση είναι αυτή που υποδηλώνεται. Πράγμα που σημαίνει ότι οι εξελίξεις των υπολοίπων κατηγοριών εισοδημάτων δεν ακολούθησαν την τάση των βιομηχανικών άμοιβών.

2. ΖΗΤΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ. Η αδυναμία της εξωτερικής ζητήσεως που είχε καταγραφεί στις συναλλαγματικές στατιστικές του α' εξαμήνου του έτους υποχώρησε κάπως στο γ' τρίμηνο. Έτσι, μετά τη μείωση που παρατηρήθηκε τον Ιούνιο, η αξία σε δολάρια των εξαγωγών παρουσίασε τον Ιούλιο αύξηση 14,7%, τον Αύγουστο 31,1% και το Σεπτέμβριο 26,2%, σε σχέση με τους αντίστοιχους

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

μήνες του 1978. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στο σχετικό δημοσίευμα της Τραπέζης της Ελλάδος, η αύξηση του Σεπτεμβρίου είναι εξ ολοκλήρου εποχική. Μετά την εξάλειψη των εποχικών επιδράσεων προκύπτει ότι οι εξαγωγές του Σεπτεμβρίου παρέμειναν στάσιμες στα επίπεδα του Σεπτεμβρίου 1977.

Η βελτίωση των συνολικών εξαγωγών, η οποία αναφέρεται ανωτέρω, δεν άρχισε ακόμη να επηρεάζει τις εισπράξεις από τις εξαγωγές των προϊόντων της μεταποίησης, οι οποίες παραμένουν ακόμη χαμηλές, στο α' εξάμηνο του έτους για το οποίο υπάρχουν στοιχεία. Η αύξηση της αξίας των βιομηχανικών εξαγωγών ήταν τον Μάιο μόλις 2,9% έναντι 29,9% το 1977, τον δε Ιούνιο παρουσίασε μείωση 1,2% έναντι αύξησεως 23,1% τον Ιούνιο του 1977. Έτσι, τον Ιούνιο 1978 η σχέση

έξαγωγών βιομηχανικών ειδών προς το σύνολο των εξαγωγών, ήταν μόλις κατά 0,4% ανώτερη του προ έτους επιπέδου της, ενώ τον Ιούνιο 1977 είχε παρουσιάσει αύξηση της τάξεως του 5%.

Η χαλαρότητα αυτή φαίνεται ότι συνεχίστηκε και τους επόμενους μήνες. Από την έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας, προκύπτει ότι οι βιομηχανικές εξαγωγές μειώθηκαν ή παρέμειναν στάσιμες την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου, αυξήθηκαν λίγο το Σεπτέμβριο και επανεφάνισαν πτωτικές τάσεις τον Οκτώβριο. Εξάλλου, οι προβλέψεις για το προσεχές τρίμηνο αναφέρουν ελαφρά άνοδο της εξαγωγικής δραστηριότητας, ή οποία όμως είναι τόσο μικρής τάξεως που και αν ακόμη πραγματοποιηθεί δεν θα βελτιώσει ουσιαστικά την κατάσταση.

Η ύφεση της εξαγωγικής δραστηριότητας δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπισθεί σαν συγκυριακό, παροδικό φαινόμενο. Και τούτο διότι επηρεάζει καθοριστικά πολλά προϊόντα, τα οποία αφενός μὲν έχουν βαρύνουσα θέση στο σύνολο των εξαγωγών και αφετέρου για μια μακρά σειρά ετών παρουσίασαν συνεχή άνοδο. Συγκεκριμένα, από τα προκαταρκτικά στοιχεία έρευνας που διεξάγει το IOBE σχετικά με την εξέλιξη των εξαγωγών, προκύπτουν τα ακόλουθα: Τα προϊόντα των οποίων οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά το α' πεντάμηνο του 1978, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1977, αντιπροσωπεύουν το 40% της συνολικής αξίας των εξαγωγών που πραγματοποιήθηκαν το 1977.

Όσον αφορά τα εξαγόμενα κυρίως βιομηχανικά προϊόντα (πλην των βιομηχανοποιημένων τροφίμων) μείωση σημείωσαν προϊόντα που αντιπροσώπευαν το 1977 το 36,4% των βιομηχανικών εξαγωγών. Εξάλλου στην ίδια περίοδο, οι εξαγωγές προϊόντων που αντιπροσώπευαν το 31% των βιομηχανικών εξαγωγών του 1977 αυξήθηκαν μὲν, αλλά ο ρυθμός αυξήσεώς τους ήταν βραδύτερος σε σύγκριση με τη μέση τάση της δεκαετίας 1967 - 77. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στο α' πεντάμηνο του 1978, τα βιομηχανικά προϊόντα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξαγωγών αντιστοιχούν στο 67,4% των συνολικών βιομηχανικών (πλην τροφίμων) εξαγωγών του 1977.

Τούτο σημαίνει ότι η ύφεση της εξαγωγικής δραστηριότητας στη βιομηχανία δεν εντοπίζεται σε όρισμένα μόνο προϊόντα και κλάδους αλλά καλύπτει ένα ευρύ φάσμα στο οποίο περιλαμβάνονται προϊόντα όπως χημικά, δέρματα, ξύλα, χαρτί, μάλλινα νήματα και υφάσματα, βαμβακερά υφάσματα, ένδυματα, υποδήματα, ράβδοι σιδήρου και χάλυβος, είδη από σίδηρο, είδη από αλουμίνιο, μεταφορικά μέσα κ.λ.π. Συνεπώς, ή προοπτική αναζωπυρώσεως των εξαγωγών θα εξαρτηθεί από τη δράση γενικότερων παραγόντων, όπως ή ανάκαμψη στις αγορές όπου κατευθύνονται τα ελληνικά προϊόντα και κυρίως από τις ρυθμίσεις που θα υπάρξουν σχετικά με τις ελληνικές εξαγωγές προς την Ε.Ο.Κ.

II. Βιομηχανική παραγωγή

Μετά τις σημαντικές αυξήσεις του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής τον Άπριλιο και το Μάιο, ο ρυθμός άνοδου επιβραδύνθηκε κάπως τους επόμενους τρεις

μήνες. Έτσι, η άνοδος του δείκτη παραγωγής της βιομηχανίας, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, από 10,3% το Μάιο περιορίστηκε στο 5,7% τον Ιούνιο, 5,2% τον Ιούλιο και βελτιώθηκε κάπως τον Αύγουστο φθάνοντας το 6,2%.

Η επιβράδυνση αυτή των μηνιαίων ρυθμών είχε σαν αποτέλεσμα ή μέση αύξηση του δείκτη στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου να περιορισθεί κάπως σε σύγκριση με τους πρώτους πέντε μήνες του έτους που ή αύξηση ήταν 8,6%.

Πάντως οί επιδόσεις της βιομηχανικής παραγωγής, στο οκτάμηνο αυτό (+ 7,4%), παρουσιάζονται ευνοϊκές σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1977 όταν ή μέση αύξηση του δείκτη δέν είχε ξεπεράσει το 1,7%.

Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της μηνιαίας έρευνας Οικονομικής Συγκυρίας, ή παραγωγή το Σεπτέμβριο αδήθηκε, και μάλιστα με ρυθμό ταχύτερο από του Αυγούστου. Τόν Οκτώβριο, τέλος, ή άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε επιβράδυνση, ή όποία προβλέπεται ότι θα συνεχισθεί και τους προσεχείς μήνες.

Όπως τονίστηκε και παραπάνω ή ευνοϊκή, σε σχέση με το 1977, πορεία της βιομηχανικής παραγωγής συνδέεται άμεσα με την καταγραφείσα ένταση της εγχώριας ζήτησεως, χωρίς να πρέπει να αποκλεισθεί και κάποια διόγκωση του ύψους των αποθεμάτων ετοίμων προϊόντων. Εξάλλου, στη διατήρηση ύψηλων ρυθμών άνοδου της παραγωγής συνετέλεσε φαίνεται και ό μερικόν αναπροσανατολισμός των εξαγωγικών βιομηχανιών πρós την εγχώρια αγορά μετά τη συνεχιζόμενη ύφεση στις εξαγωγές.

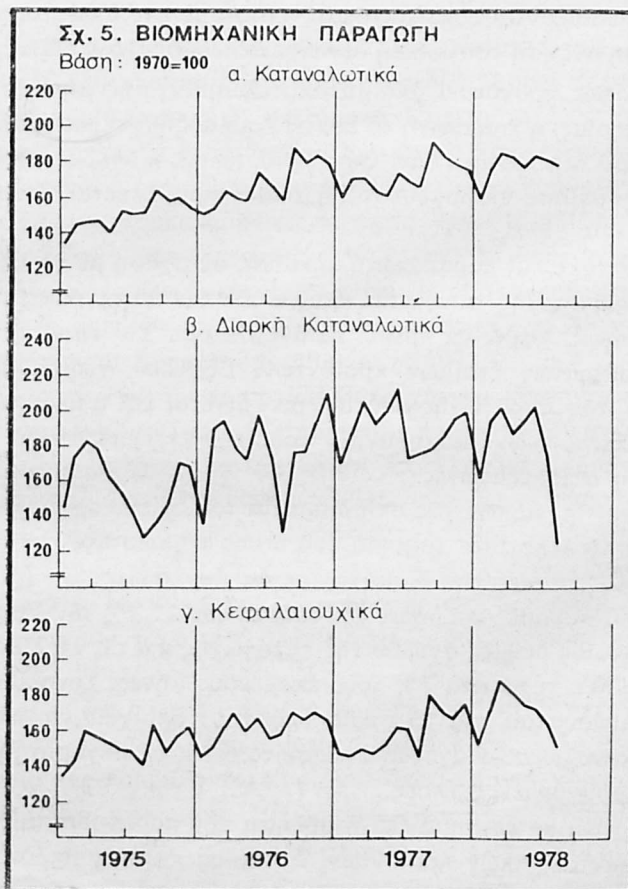
Οί εξέλιξεις της παραγωγής στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου καθώς και όί προοπτικές για το τελευταίο τρίμηνο του έτους παρουσιάζονται αναλυτικά στις τρεις μεγάλες κατηγορίες της βιομηχανίας ως άκολουθως.

1. Μετά από σοβαρές αδήσεις της τάξεως του 11,3% τόν Απρίλιο και 9,5% το Μάιο, ό μηνιαίος ρυθμός άνοδου της παραγωγής κ α τ α ν α λ ω τ ι κ ω ν ά γ α θ ω ν περιορίστηκε γύρω στο 7% τους επόμενους μήνες. Συνολικά το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου, για το όποιο υπάρχουν στοιχεία, ή μέση άνοδος της παραγωγής καταναλωτικών άγαθών έφθασε το 6,1% σε σύγκριση με 4% την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους.

Έδω θα πρέπει να επισημανθεί ή αύξηση που παρατηρείται στην παραγωγή του κλάδου ύφαντουργικών προϊόντων, ό όποιος κατέχει βαρύνουσα θέση στο σύνολο των καταναλωτικών βιομηχανιών. Η παραγωγή ύφαντικών ειδών έμφανίζεται κατά το οκτάμηνο που εξετάζεται κατά 5% περίπου αδήμένη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους στη διάρκεια της όποιας με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους στη διάρκεια της όποιας είχε παρουσιάσει μείωση 3,6%. Η βελτίωση αυτή παρατηρείται παρά την ύφεση στις εξαγωγές, πράγμα που σημαίνει ότι ένα μέρος της παραγωγής του κλάδου στis εξαγωγές, πράγμα που σημαίνει ότι ένα μέρος της παραγωγής του κλάδου άρχισε να διοχετεύεται πρós την εγχώρια αγορά. Η εξαγωγική δραστηριότητα δέν φαίνεται ότι συμβάλλει πλέον ουσιαστικά στη βελτίωση της παραγωγής δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας, οί προ-

πτικές για τις εξαγωγές ύφαντουργικών προϊόντων στο τελευταίο τρίμηνο του χρόνου εξακολουθούν να παρουσιάζονται αβέβαιες.

2. Οί εξελίξεις στην κατηγορία των διαρκών καταναλωτικών αγαθών εξακολουθούν να παρουσιάζονται αβέβαιες, παρά την ελαφρά βελτίωση που σημειώθηκε μετά τον Ιούνιο. Συγκεκριμένα ενώ μέχρι τον μήνα αυτό η μηνιαία παραγωγή είχε κινηθεί σε επίπεδα κατώτερα από τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους, την περίοδο Ιουνίου - Αυγούστου παρουσίασε άνοδο, η οποία

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

τόν Αυγούστο έφθασε το 6,1%. Έτσι, συνολικά στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου το μέσο επίπεδο της παραγωγής στην κατηγορία αυτή ήταν μόλις 0,6% κατώτερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους. Θα πρέπει εδώ να τονισθεί ότι η προσφορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών και συνεπώς η παραγωγή τους επηρεάζεται έντονα από τις διακυμάνσεις στις τιμές και τις μεταβολές

τοῦ διαθεσίμου εισοδήματος. Φαίνεται ὅτι ἡ αὔξηση τοῦ διαθεσίμου εισοδήματος ποῦ παρατηρήθηκε τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ χρόνου διοχετεύθηκε κυρίως στὰ κατ' ἐξοχὴν καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, ἐνῶ οἱ δαπάνες γιὰ τὰ διαρκῆ περιορίσθηκαν κάπως. Ἐτσι, ἡ ἐγγῶρια ζήτηση δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ καλύψει τὴν ἀδυναμία τῆς ἐξαγωγικῆς δραστηριότητος, ὅπως συνέβη στὶς ἄλλες κατηγορίες τῆς βιομηχανίας.

3. Ἀντίθετα, ἡ παραγωγή κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἐμφανίζεται βελτιωμένη, τόσο σὲ σύγκριση μὲ τὰ καταναλωτικὰ καὶ τὰ διαρκῆ καταναλωτικὰ, ὅσο καὶ σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ 1977. Συνολικά, ὁλόκληρο τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου - Αὐγούστου ἡ μέση αὔξηση τοῦ δείκτη παραγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν αὐξήθηκε κατὰ 10,4% σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ 1977. Ὅπως εἶχε ἐπισημανθεῖ καὶ στὴν προηγούμενη τριμηνιαία ἔκθεση, ἡ αὔξηση αὐτὴ ὀφείλεται κυρίως στὶς ἐξελίξεις ποῦ σημειώθηκαν τοὺς πρώτους πέντε μῆνες τοῦ χρόνου, ὅταν ἡ παραγωγή κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν παρουσίασε μεγάλες αὐξήσεις ἐναντι τῆς ἀντίστοιχης περιόδου τοῦ προηγούμενου ἔτους. Καὶ τοῦτο εἶχε ἀποδοθεῖ στὸ γεγονός ὅτι πέρυσι τὸ ἐπίπεδο παραγωγῆς τῶν βιομηχανικῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἦταν ἰδιαίτερα χαμηλὸ λόγω τῆς παρατεταμένης ἀπεργίας σὲ βασικὲς μεταλλουργικὲς βιομηχανίες.

Ἐστερα ὅμως ἀπὸ τὴν τεχνικὴ αὐτὴ ἀνάκαμψη, ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῆς παραγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν παρουσίασε σημαντικὴ ὑποχώρηση : ἀπὸ 23,4% τὸν Ἀπρίλιο καὶ 15,7% τὸ Μάιο, μειώθηκε σὲ 5,6% τὸν Ἰούνιο, 1,7% τὸν Ἰούλιο.

Ἐκτιμᾶται βέβαια ὅτι ἡ τάση αὐτὴ θὰ διατηρηθεῖ καὶ κατὰ τὸ τελευταῖο τρίμηνο τοῦ ἔτους. Πρέπει δηλαδή, μὲ δεδομένες τὶς συνθήκες τῆς ζήτησεως κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ποῦ περιγράφηκαν πρὶν πάνω, νὰ ἀναμένεται ὅτι ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῆς παραγωγῆς δὲν θὰ παρουσιάσει σημαντικὲς μεταβολὲς πρὸς τὰ πάνω. Ἄλλωστε, ἐνδείξεις πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ παρέχουν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας Οἰκονομικῆς Συγκυρίας, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῆς παραγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν παρουσίασε τὸν Ὀκτώβριο ἐπιβράδυνση, ἢ ὁποῖα προβλέπεται ὅτι θὰ συνεχισθεῖ τοὺς προσεχεῖς μῆνες.

III. Ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων

Ἡ ἀνοδος τῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία ἦταν σαφῶς ταχύτερη ἀπὸ τὴ διεύρυνση τῶν συνολικῶν πωλήσεων τῆς βιομηχανίας προκάλεσε ἀνοδο τῶν ἀποθεμάτων ἐτοιμῶν προϊόντων τοὺς τελευταίους μῆνες. Αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὶς ἐκτιμήσεις τῶν βιομηχανικῶν ποῦ λαμβάνουν μέρος στὴ μηνιαία ἔρευνα Οἰκονομικῆς Συγκυρίας. Στὸν παρακάτω πίνακα ἐμφανίζονται γιὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνες τοῦ 1978, ποῦ ὑπάρχουν στοιχεῖα, τὰ ποσοστὰ τῶν βιομηχανικῶν ποῦ ἐκτιμοῦν ὅτι τὸ ὕψος τῶν ἀποθεμάτων τους ἦταν ἀνώτερο, κατώτερο ἢ ἴσο μὲ τὸ κανονικὸ.

	Σεπτέμβριος	Ώκτώβριος
1. Άνώτερο	29 %	28 %
2. Κανονικό	48 %	57 %
3. Κατώτερο	23 %	15 %
(1) - (3)	+ 6	+ 13

Όπως φαίνεται από τὰ παραπάνω στοιχεία, μετά τὴν ἀναζωπύρωση τοῦ Σεπτεμβρίου, στὸ τέλος Ὁκτωβρίου οἱ ἐκτιμήσεις γιὰ τὰ ἀποθέματα ὑποδηλώνουν αὐξηση τοῦ ἐπιπέδου τους. Τοῦτο προκύπτει καθαρὰ ἀπὸ τὴ σημαντικὴ μείωση τοῦ ποσοστοῦ τῶν βιομηχανιῶν ποὺ θεωροῦν τὰ ἀποθέματά τους κατώτερα ἀπὸ τὸ κανονικό.

Ἡ αὐξηση τῶν ἀποθεμάτων ἦταν ἰδιαίτερα αἰσθητὴ στὴν κατηγορία τῶν βιομηχανιῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν στὴν ὁποία παρατηρήθηκε καὶ ἡ ταχύτερη αὐξηση τῆς παραγωγῆς τοὺς προηγούμενους μῆνες. Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἐκτιμᾶται ὅτι τὰ ἀποθέματα στὸ τέλος Ὁκτωβρίου εἶναι σημαντικὰ ὑψηλότερα ἀπὸ τὸ κανονικό τους ἐπίπεδο. Ἀντίθετα, στὶς ἄλλες δύο κατηγορίες τῆς βιομηχανίας τὸ ὕψος τῶν ἀποθεμάτων ἐκτιμᾶται ἐλαφρῶς μόνο ἀνώτερο ἀπὸ τὸ κανονικό.

IV. Ἀπασχόληση - Παραγωγικότης - Ἐργατικὸ κόστος

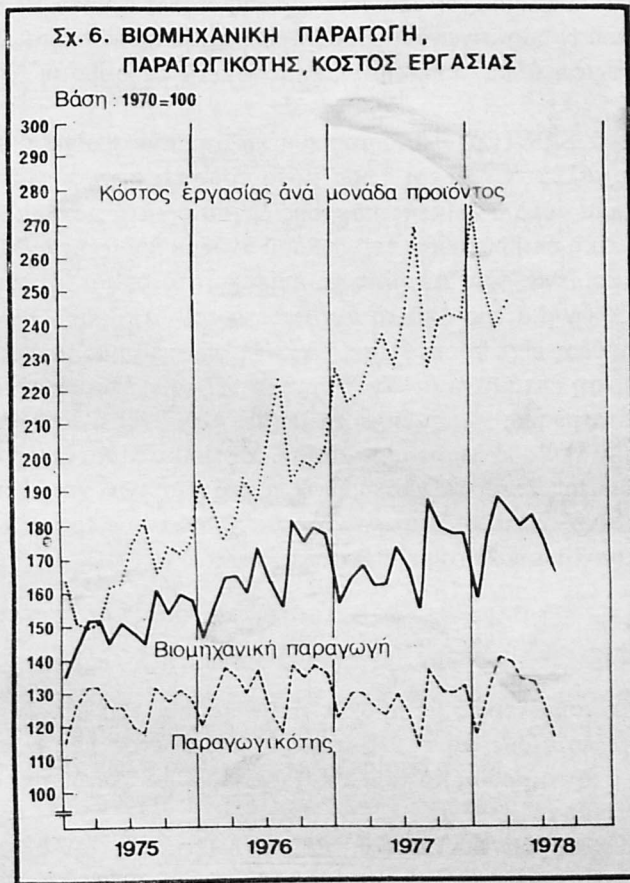
1. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ. Στὴ διάρκεια τῶν θερινῶν μηνῶν ἡ ἄνοδος τῆς βιομηχανικῆς ἀπασχολήσεως ἐντάθηκε κάπως. Ἔτσι, ἐνῶ τὸν Ἀπρίλιο, καὶ περισσότερο τὸν Μάιο, ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνόδου τοῦ σχετικοῦ δείκτη περιορίσθηκε σημαντικά, τοὺς ἐπόμενους τρεῖς μῆνες αὐξήθηκε σὲ 3,4 % τὸν Ἰούνιο καὶ τὸν Ἰούλιο καὶ 3,9 % τὸν Αὐγούστο.

Εἶναι φανερό πλέον ὅτι ἡ ἐπιβράδυνση τοῦ αὐξητικοῦ ρυθμοῦ τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ποὺ σημειώθηκε στὴ διάρκεια τοῦ 1977 ἐπηρέασε κάπως τὶς ἐξελίξεις τῆς βιομηχανικῆς ἀπασχολήσεως χωρὶς ὅμως νὰ ἀναστείλει τὴν ἀνοδικὴ τῆς πορεία. Ἔτσι, συνολικὰ ὁλόκληρο τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου - Αὐγούστου 1978 ἡ μέση αὐξηση τῆς βιομηχανικῆς ἀπασχολήσεως (3,5 %) περιορίσθηκε μὲν σὲ σχέση μὲ τὴν αὐξηση ποὺ εἶχε σημειωθεῖ τὸ ἀντίστοιχο ἑξάμηνο τοῦ 1977 (4,8 %), παρέμεινε ὅμως σαφῶς ἀνοδική.

Ἡ πορεία αὐτὴ ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ συνεχισθεῖ καὶ τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ 1978. Σύμφωνα μὲ τὶς προβλέψεις τῶν βιομηχανιῶν, ἡ βιομηχανικὴ ἀπασχόληση θὰ παρουσιάσει τὴν προσεχῆ περίοδο, ἄνοδο, μὲ ρυθμοὺς περίπου ἴσους μὲ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν ἔως τώρα σημειωθεῖ καὶ στὶς τρεῖς κατηγορίες τῆς βιομηχανίας.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΣ. Ἡ αὐξηση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ σχετικὰ βραδύτερη πορεία τῆς ἀπασχολήσεως προκάλεσε μικρὴ βελτίωση τῆς παραγωγικότητος κυρίως τὴν περίοδο Μαρτίου - Ἰουνίου, ὅταν ἡ ἀπασχόληση

είχε παρουσιάσει σημαντική υποχώρηση. Από τον Ιούνιο και μετά όμως πού ο ρυθμός άνοδου τής άπασχολήσεως εντάθηκε κάπως, ή αύξηση τής παραγωγικό-

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Ι.Κ.Α., Έπεξεργασία στοιχείων: Ι.Ο.Β.Ε.

τητος παρουσιάζει σημαντική επιβράδυνση, όπως φαίνεται από τα ακόλουθα στοιχεία:

% μεταβολή σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 1977

Άπρίλιος	+ 10,5
Μάϊος	+ 8,4
Ιούνιος	+ 2,1
Ιούλιος	+ 1,7
Αύγουστος	+ 2,3

Κατά μέσο όρο του όκταμήνου Ίανουαρίου - Αύγουστου 1978, ό δείκτης παραγωγής ανά απασχολούμενον αύξήθηκε κατά 3,8 % σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1977, ενώ τó πεντάμηνο Ίανουαρίου - Μαΐου 1978 ή ίδια αύξηση είχε φθάσει τó 5 %. Πάντως ή μέση παραγωγικότητα του όκταμήνου του 1978 εξακολουθεί νά παραμένει στά ίδια σχεδόν επίπεδα με τó 1976 (+ 1 % αύξηση) γεγονός που ύποδηλώνει ότι οί αύξήσεις που σημειώνονται δέν συνιστούν ούσιαστική βελτίωση αλλά τεχνική ανάκαμψη μετά τή σοβαρή ύποχώρηση του 1977.

3. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ. Τά δημοσιευμένα μηνιαία στοιχεία για τίς άμοιβές στη βιομηχανία καλύπτουν μέχρι τώρα μόνο τούς τέσσερις πρώτους μήνες του 1978. Στο διάστημα αυτό ό δείκτης κόστους έργασίας ανά μονάδα προϊόντος παρουσίασε σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου κυρίως τόν Μάρτιο και τόν ΊΑπρίλιο. Συγκεκριμένα, τόν ΊΑπρίλιο τó επίπεδο στο όποιο κινήθηκε ό δείκτης ήταν μόλις 7,5 % ύψηλότερο από τó αντίστοιχο του ΊΑπριλίου 1977, ενώ πέρυσι ή άνοδος του επιπέδου είχε προσεγγίσει τó 26 % σε σχέση με τó επίπεδο του 1976.

Ή επιβράδυνση εκτιμάται ότι έχει συνεχισθεί τούς έπόμενους δύο μήνες και όφείλεται στις βελτιώσεις τής παραγωγικότητας που όπως αναφέρεται παραπάνω, κατεγράφησαν τήν περίοδο Μαρτίου - Μαΐου. Μετά τόν Μαΐο όμως, όταν ή άνοδος τής παραγωγικότητας επιβραδύνθηκε, ενώ ή αύξηση των χρηματικών άμοιβών συνεχίστηκε έντονη, ύπολογίζεται ότι ό δείκτης κόστους έργασίας ανά μονάδα προϊόντος θά έμφανίσει πάλι σημεία επιταχύνσεως.

V. Ήπενδύσεις

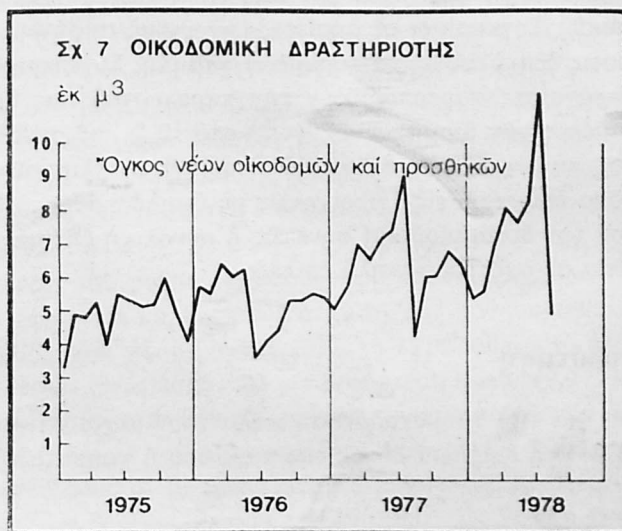
Δέν ύπήρξαν σημαντικές μεταβολές στην πορεία τής έπενδυτικής δραστηριότητας τούς τελευταίους μήνες. Έκτιμάται ότι άφενός μόν συνεχίσθηκαν οί άνοδικές τάσεις στον οίκοδομικό τομέα και άφετέρου οί έπενδύσεις στη βιομηχανία παρέμειναν χαλαρές.

α) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ. Ήνδείξεις για τήν πορεία τής κατασκευαστικής δραστηριότητας παρέχουν οί έξελίξεις των άδειών οίκοδομήσεως, οί όποιες άφορούν τίς κατοικίες, τόν κύριο δηλαδή όγκο των έπενδύσεων σε κατασκευές.

Ή πορεία των άδειών δέν θά πρέπει νά θεωρηθεί ότι ταυτίζεται με τίς έξελίξεις που πράγματι σημειώνονται στον τομέα. Παρέχει όμως σαφείς ένδείξεις πρώτον για τήν ένταση τής ζήτησεως κατοικιών και δεύτερον για τήν οίκοδομική δραστηριότητα ύστερα από 3 - 4 μήνες όσο δηλαδή ύπολογίζεται ότι εΐναι τó διάστημα ανάμεσα στην έκδοση τής άδείας και τήν κατασκευή.

Με τά δεδομένα αυτά εκτιμάται ότι ή οίκοδομική δραστηριότητα, μετά από μιá κάποια μικρή ύποχώρηση τήν περίοδο ΊΑπριλίου - Ίουνίου, άρχισε μετά τόν Ίούλιο νά έντείνεται ξανά. Αυτό προκύπτει από τó γεγονός ότι οί άδειες οίκοδομήσεως που έκδόθηκαν τούς μήνες Ίούνιο - Αύγουστο, για τούς όποιους ύπάρχουν

στοιχεία, παρουσιάζονται σημαντικά αυξημένες σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 1977 : 15,9 % τὸν Ἰούνιο, 28,9 % τὸν Ἰούλιο καὶ 17,6 % τὸν Αὐγούστο.

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε.

Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ ἀνοδικές τάσεις τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος θὰ συνεχισθοῦν καὶ στὸ τελευταῖο τρίμηνο τοῦ ἔτους. Ἡ ἐκτίμηση αὐτὴ ἐνισχύεται κάπως καὶ ἀπὸ τὶς προβλέψεις τῶν βιομηχανιῶν οἰκοδομικῶν ὑλῶν οἱ ὁποῖες προεξοφλοῦν ἄνοδο τῶν πωλήσεών τους τὴν περίοδο αὐτή.

β) ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Δὲν ὑπάρχουν σαφεῖς ἐνδείξεις γιὰ τὴν πορεία τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος στὴ βιομηχανία κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γ' τριμήνου τοῦ 1978. Μποροῦμε πάντως νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ἡ κατάσταση δὲν παρουσίασε σημαντικὲς διαφοροποιήσεις σὲ σχέση μετὰ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ ἔτους στὴ διάρκεια τοῦ ὁποῖου οἱ ἐπενδύσεις στὴ βιομηχανία εἶχαν παραμείνει στάσιμες.

Στὸ προηγούμενο τεῦχος ἀρ. 12 τῆς τριμηνιαίας ἐκθέσεως «Ἡ Πορεία τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας» δημοσιεύθηκαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰδικῆς ἔρευνας ποὺ διεξάγει τὸ IOBE σχετικά μετὰ τὴν ἐπενδυτικὴ δραστηριότητα τῶν ἤδη λειτουργουσῶν βιομηχανιῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προέκυπταν συνοπτικὰ τὰ ἀκόλουθα : Ἡ ἐπενδυτικὴ δραστηριότητα τῶν βιομηχανιῶν ποὺ μετέχουν στὴν ἔρευνα διατηρήθηκε στὴ διάρκεια τοῦ α' ἑξαμήνου τοῦ τρέχοντος ἔτους στάσιμη, ἐνῶ οἱ προβλέψεις γιὰ τὸ β' ἑξάμηνο προεξοφλοῦσαν σχετικὴ ἄνοδο.

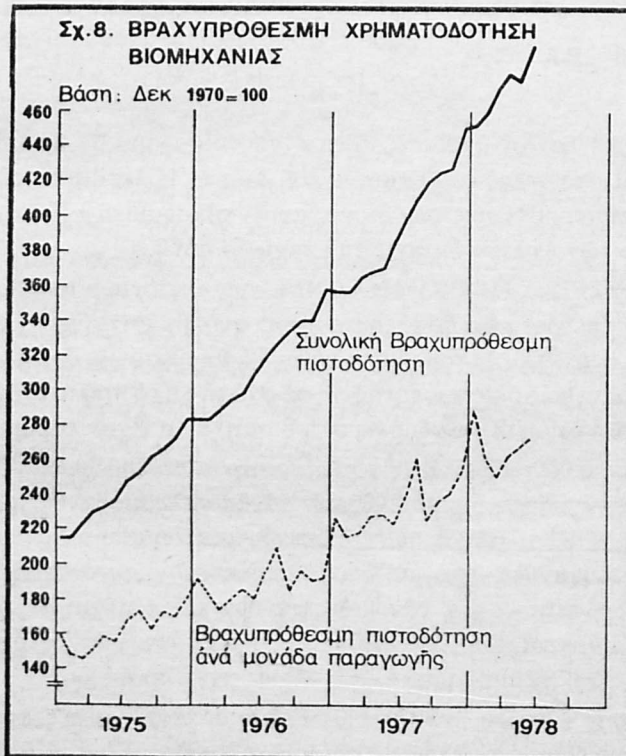
Δὲν ὑπάρχουν ὥστόσο ἐνδείξεις ὅτι οἱ προοπτικὲς αὐτὲς ἄρχισαν νὰ υλοποιοῦνται σὲ συγκεκριμένες ἐπενδυτικὲς πρωτοβουλίες. Εἶναι ἐξάλλου ἐνωρίς γιὰ

νά γίνουν αισθητές τυχόν ευνοϊκές επιπτώσεις που θα έχει το νέο νομοσχέδιο περί κινήτρων που βρίσκεται προς ψήφιση στη Βουλή.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθούν εδώ οι εκτιμήσεις των βιομηχανιών σχετικά με την επάρκεια του κεφαλαιουχικού των εξοπλισμού όπως προκύπτουν από την έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας, οι οποίες δείχνουν με σαφήνεια ότι η ζήτηση για νέες επενδύσεις εξακολουθεί να παραμένει χαμηλή. Συγκεκριμένα, στην ερώτηση «ποιοί παράγοντες παρεμποδίζουν την παραγωγική σας δραστηριότητα» ένα μικρό μόνο μέρος των βιομηχανιών, γύρω στο 10 % του συνόλου των συμμετεχόντων, απαντά «ή ανεπάρκεια του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού». Τουτό σημαίνει ότι λίγες μόνο επιχειρήσεις λειτουργούν με υψηλό ποσοστό απασχολήσεως του παραγωγικού των δυναμικού και συνεπώς η συνολική ζήτηση για νέες επενδύσεις διατηρείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα.

VI. Χρηματοδότηση

Τα στοιχεία για την χρηματοδότηση καλύπτουν μέχρι στιγμής μόνο το α' εξάμηνο του 1978. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου η χρηματοδοτική επέκταση

Πηγή : Τράπεζα της Ελλάδος Έπεξεργασία στοιχείων Ι.Ο.Β.Ε.

πρὸς τὸν ἰδιωτικὸ τομέα τῆς οἰκονομίας ἔφθασε τὰ 57.770,9 ἑκ. δρχ., αὐξήθηκε δηλαδή ἔναντι τῆς 31. 12. 77 κατὰ 12,1 %. Τὴν ἴδια περίοδο τοῦ 1977 ἡ ἀντίστοιχη αὐξηση ἦταν 12 %.

Βραδύτερα ἀπὸ τὸν μέσο ὄρο (11,5 %) αὐξήθηκε ἡ χρηματοδότηση πρὸς τὴ μεταποίηση, ἐνῶ ἀντίθετα οἱ πιστώσεις πρὸς τὴ γεωργία αὐξήθηκαν κατὰ 14,7 % πρὸς τὸ ἐμπόριο κατὰ 13,5 % καὶ πρὸς τὸν οἰκισμὸ (12 %).

Εἰδικότερα στὴ βιομηχανία (ἐξαιρουμένων δηλαδή τῶν μεταλλείων καὶ τῆς βιοτεχνίας) οἱ πιστώσεις πού δόθηκαν μέσα στὸ α' ἑξάμηνο τοῦ ἔτους ἦταν ὑψηλότερες σὲ σχέση μὲ τὰ ὑπόλοιπα τῆς 31. 12. 77 κατὰ 10,9 % φθάνοντας τὰ 20.233 ἑκ. δρχ. Ἡ ἀντίστοιχη αὐξηση στὴ διάρκεια τοῦ α' ἑξαμήνου τοῦ 1977 ἦταν κάπως βραδύτερη (+ 9,2 %).

Ἡ ἐπιτάχυνση τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως πρὸς τὴ βιομηχανία ὀφείλεται κυρίως στὴν αὐξηση τῶν βραχυπρόθεσμων πιστώσεων, ἡ ὁποία ἀπὸ 8,1 % τὸ α' ἑξάμηνο τοῦ 1977, τὸ 1978 ἔφθασε τὸ 11,3 %. Οἱ μακροπρόθεσμες πιστώσεις ὅμως παρουσίασαν βραδύτερη ἄνοδο (9,9 %) τόσο σὲ σχέση μὲ τὶς μακροπρόθεσμες πιστώσεις, ὅσο καὶ συγκριτικὰ μὲ τὴν ἄνοδο πού εἶχαν σημειώσει τὸ α' ἑξάμηνο τοῦ προηγούμενου ἔτους (11,3 %). Σὲ σύγκριση μὲ τὸ πρὸ ἔτους ἐπίπεδὸ τους οἱ βραχυπρόθεσμες πιστώσεις ἐμφανίζονται τὸν Ἰούνιο 1978 κατὰ 29,1 % αὐξημένες, ἔναντι ρυθμοῦ 25 % τὸν Ἰούνιο τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἀντίθετα ἡ ἄνοδος τῶν μακροπρόθεσμων πιστώσεων τὸν ἴδιο μῆνα δὲν ὑπερέβει τὸ 19 %, ἐνῶ πέρυσι ἦταν 21 %.

Ἡ διεύρυνση τῶν βραχυπρόθεσμων πιστώσεων πρὸς τὴ βιομηχανία κατὰ τὸ α' ἑξάμηνο συνοδεύθηκε ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσα ἄνοδο τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία ἦταν σαφῶς ταχύτερη ἀπὸ πέρυσι.

Ἔτσι, ὁ δείκτης τῆς βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως ἀνὰ μονάδα βιομηχανικῆς παραγωγῆς παρουσίασε συνολικὰ ὀλόκληρο τὸ ἑξάμηνο ἐπιβράδυνση. Ἡ μέση ἄνοδος τοῦ δείκτη δὲν ξεπέρασε τὸ 20 % ἐνῶ τὴν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ 1977 εἶχε ὑπερβεί τὸ 23 %. Τὸν Ἰούνιο δέ, τὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο κινήθηκε ὁ δείκτης ἦταν κατὰ 22,1 % ἀνώτερο σὲ σύγκριση μὲ τὸν Ἰούνιο 1977, ὅταν ἡ σχετικὴ αὐξηση ὑπῆρξε 25,4 %. Ὡστόσο, τόσο σὲ σύγκριση μὲ τὸν προηγούμενο μῆνα Μαῖο ὅσο καὶ μὲ τὸ πρὸ τρίμηνου ἐπίπεδὸ του ὁ δείκτης βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως ἀνὰ μονάδα βιομηχανικῆς παραγωγῆς παρουσίασε σημαντικὴς αὐξήσεις (12,4 % καὶ 9 % ἀντίστοιχα), γεγονός πού ὑποδηλώνει ὅτι ἐπανεμφανίσθηκαν πιθανῶς ἐπιταχυντικὲς τάσεις.

VII. Τιμὲς

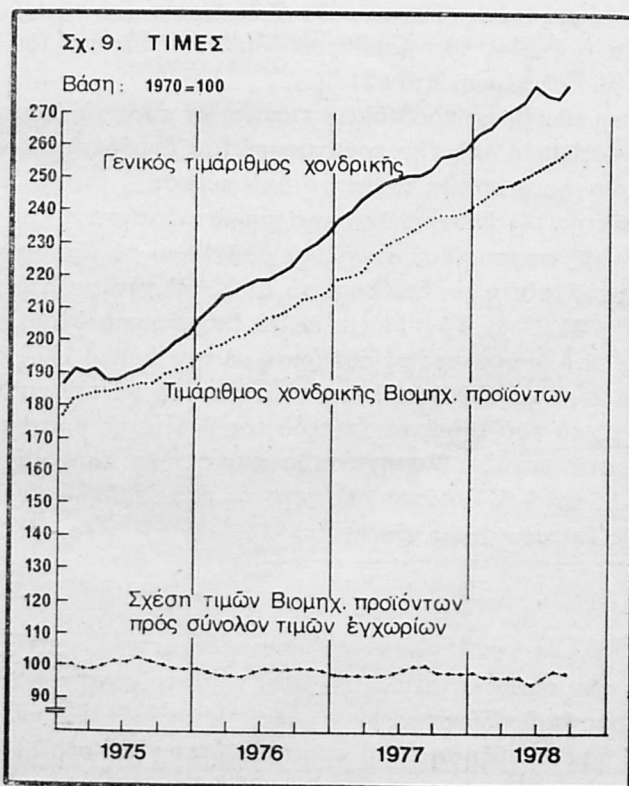
Ἡ ἄνοδος τῶν τιμῶν καταναλωτοῦ κατὰ τὸ γ' τρίμηνο τοῦ 1978 παρουσίασε ἐνδείξεις ἐλαφρᾶς ἐπιβραδύνσεως.

Ἔτσι, ἐνῶ ἡ μέση αὐξηση τοῦ β' τριμήνου ἦταν γύρω στὸ 13 % τὸ γ' τρίμηνο μειώθηκε κατὰ μία περίπου ποσοστιαία μονάδα. Συγκεκριμένα, ὁ ρυθμὸς ἀνόδου

τοῦ δείκτη τιμῶν καταναλωτοῦ ἔναντι τοῦ ἀντίστοιχου μηνὸς τοῦ 1977 παρουσίασε τοὺς τελευταίους μήνες τὴν ἀκόλουθη πορεία :

Ἀπρίλιος	13,1
Μάιος	13,2
Ἰούνιος	13,6
Ἰούλιος	12,3
Αὐγουστος	12,0
Σεπτέμβριος	12,0
Ὀκτώβριος	11,5

Σημειωτέον, ὅτι ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ παραπάνω στοιχεῖα, ἡ ἐπιβράδυνση ποῦ σημειώθηκε στὸ ρυθμὸ ἀνόδου τῶν τιμῶν κατὰ τὸ γ' τρίμηνο τοῦ ἔτους συνεχίσθηκε καὶ τὸν Ὀκτώβριο καὶ μάλιστα ἐντάθηκε κάπως. Ἔτσι, συνολικὰ γιὰ τὴν περίοδο Ἰανουαρίου - Ὀκτωβρίου ἡ μέση αὔξηση τοῦ δείκτη τιμῶν καταναλωτοῦ, ἔναντι τοῦ ἀντιστοίχου δεκαμήνου τοῦ 1977 ἦταν 12,8 %, ἑλαφρὰ μόνο ἀνώτερη ἀπὸ τὸ προηγούμενο ἔτος. Ἐὰν ἡ τάση ἐπιβραδύνσεως ποῦ σημειώθηκε παραπάνω

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., Ἐπεξεργασία στοιχείων : Ι.Ο.Β.Ε.

συνεχισθεί και τους δύο τελευταίους μήνες του 1978 είναι πιθανό ή μέση ετήσια αύξηση των τιμών καταναλωτού να περιορισθεί γύρω στο 12,5 %.

Οι τιμές χονδρικής πωλήσεως εξάλλου αυξήθηκαν στο γ' τρίμηνο του 1978 με ρυθμό σαφώς βραδύτερο από την άνοδο του τιμαρίθμου λιανικής πωλήσεως. Ο ρυθμός αυτός που δεν υπερέβη το 10 % ήταν αισθητά χαμηλότερος από εκείνον που είχε σημειωθεί την αντίστοιχη περίοδο του 1977 όταν είχε κυμανθεί γύρω στα 14 %. Και στο γ' τρίμηνο του έτους ή άνοδος των τιμών τελικών προϊόντων προελεύσεως εξωτερικού ήταν ταχύτερη από την άνοδο του γενικού τιμαρίθμου χονδρικής με αποτέλεσμα τον Σεπτέμβριο 1978 ο σχετικός δείκτης αποκλίσεως των τιμών έγχωριων προϊόντων προς τις τιμές των εισαγομένων να παρουσιάζεται κατά 1,4 % μειωμένος σε σχέση με το πρό έτους επίπεδό του, ενώ τον Σεπτέμβριο 1977 ο δείκτης είχε παρουσιάσει μικρή άνοδο (+ 0,6 %). Τουτό σημαίνει ότι η επίδραση των τιμών των εισαγομένων ειδών στην άνοδο του γενικού δείκτη ήταν ελαφρά αυξητική.

Η ταχύτερη αύξηση του δείκτη τιμών λιανικής σε σύγκριση με τις τιμές χονδρικής είχε σαν αποτέλεσμα μικρή διεύρυνση των περιθωρίων μικτών κερδών λιανικού έμπορίου τα όποια τον Σεπτέμβριο 1978 ήταν κατά 1 % ύψηλότερα από το πρό έτους επίπεδό τους.

Στη συγκράτηση της άνοδου του δείκτη τιμών χονδρικής συνετέλεσε ή σχετικώς βραδεία πορεία των τιμών βιομηχανικών προϊόντων. Η αύξηση του σχετικού δείκτη τιμών χονδρικής πωλήσεως των προϊόντων της έγχωριας βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε την ακόλουθη εξέλιξη : Ιούλιος : 8,7 %, Αύγουστος : 8,9 %, Σεπτέμβριος : 9,2 %. Σύμφωνα εξάλλου με τα αποτελέσματα της έρευνας της Οικονομικής Συγκυρίας ή άνοδος των βιομηχανικών τιμών διατηρήθηκε και τον Οκτώβριο στο ύψος αυτό με τάσεις μικρής υποχωρήσεως. Είναι όμως πιθανο στη διάρκεια του προσεχούς τριμήνου να υπάρξει ελαφρά επιτάχυνση των τιμών βιομηχανικών προϊόντων κυρίως προς τα τέλη του 1978, καθώς ή άνοδος του κόστους, ιδιαίτερα του εργατικού συνεχίζεται αμείωτη.

Από τα στοιχεία του κόστους ή επίδραση των τιμών πρώτων ύλων έχει κάπως αποδυναμωθεί. Τον Αύγουστο 1978 ο δείκτης αποκλίσεως των τιμών βιομηχανικών προϊόντων προς τις τιμές πρώτων ύλων ήταν κατά 8,3 % ανώτερος του πρό έτους επιπέδου του, αλλά μόνο 0,4 % ύψηλότερος σε σχέση με τον Μάιο 1978, γεγονός που υποδηλώνει την σημαντική επιβράδυνση που παρατηρείται από τις αρχές του έτους.

Η ευνοϊκή επίδραση των τιμών βιομηχανικών προϊόντων στη συγκράτηση της άνοδου του γενικού τιμαρίθμου χονδρικής αποτυπώνεται με σαφήνεια στην εξέλιξη του δείκτη αποκλίσεως ανάμεσα στις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων και στο σύνολο των τιμών των έγχωριων προϊόντων, ο οποίος και κατά το γ' τρίμηνο του 1978 μειώθηκε σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επίπεδα του 1977. Τον Σεπτέμβριο δέ, το επίπεδο στο οποίο κινήθηκε ο δείκτης ήταν κατά 1,4 % μειωμένο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του προηγούμενου έτους.

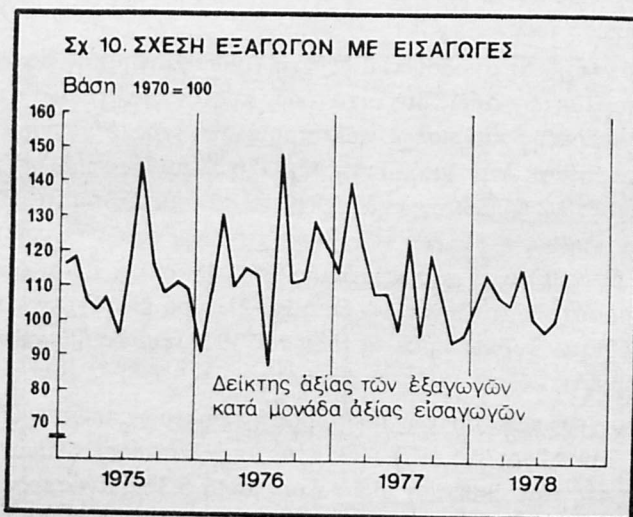
VIII. Ἐξωτερικὸ ἐμπόριο

Μετὰ τὶς σχετικὰ ἀσθενεῖς ἐξελίξεις τοῦ α' ἑξαμήνου, ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν σημείωσε σημαντικὴ αὔξηση κατὰ τὸ γ' τρίμηνο τοῦ ἔτους. Σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ 1977, ἡ αὔξηση ἔφθασε τὸ 23,7 %.

Συγχρόνως ὁμως σημειώθηκε σημαντικὴ διόγκωση τῆς δαπάνης γιὰ εἰσαγωγές. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως κατὰ τὸ γ' τρίμηνο 1978 ἔφθασε τὸ 33,1 %, ἐνῶ κατὰ τὴν ἴδια περίοδο πέρυσι ἦταν μόλις 1,6 %. Ἔτσι, τὸν Σεπτέμβριο 1978 ἡ σχέση τῶν ρυθμῶν αὐξήσεως ἐξαγωγῶν πρὸς εἰσαγωγές, σὲ τρέχουσες τιμές, ἐμφανίζεται σημαντικὰ μειωμένη (-3 %) σὲ βάρος τῶν ἐξαγωγῶν, σὲ σύγκριση μὲ τὸ πρὸ ἔτους ἐπίπεδό της, ὅταν εἶχε παρουσιάσει αὔξηση 7 %.

Σὰν ἀποτέλεσμα σημειώθηκε ἀξιόλογη διεύρυνση τοῦ ἐμπορικοῦ ἑλλείμματος. Ἐνῶ κατὰ τὸ β' τρίμηνο τοῦ ἔτους τὸ ἐμπορικὸ ἑλλεῖμμα ἦταν κατώτερο τοῦ ἀντιστοίχου περισυνοῦ κατὰ 1,9 %, τὸ γ' τρίμηνο σημειώθηκε αὔξηση ἴση πρὸς 39,4 %.

Μετὰ καὶ τὶς παραπάνω ἐξελίξεις ἡ διαμόρφωση τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας γιὰ ὀλόκληρο τὸ ἑννεάμηνο Ἰανουαρίου - Σεπτεμβρίου 1978 ἦταν σαφῶς δυσμενέστερη ἀπ' ὅτι τὸ α' ἑξάμηνο τοῦ ἔτους. Ἐνῶ κατὰ τὸ α' ἑξάμηνο 1978 ἡ

Πηγή: Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος. Ἐπεξεργασία στοιχείων Ι.Ο.Β.Ε.

ἐτήσια αὔξηση τοῦ ἐμπορικοῦ ἑλλείμματος, ἴση πρὸς 10 %, ἦταν αἰσθητὰ κατώτερη ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη περισυνὴ (+ 24,5 %), κατὰ τὸ ἑννεάμηνο ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως ἔφθασε τὸ 19,1 % ἔναντι 13,3 % τὴν ἴδια περίοδο τοῦ 1977.

Καμμιά σημαντικὴ βελτίωση τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου δὲν ἀναμένεται μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Ὅποιαδήποτε μελλοντικὴ αὔξηση στὶς συναλλαγματικὲς εἰσπράξεις ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς ἐξαγωγές θὰ εἶναι μᾶλλον ἀσθενής, ἔτσι ὥστε νὰ ἀντισταθμισθεῖ σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴ διεύρυνση τῆς δαπάνης γιὰ εἰσαγωγές.